

MRZLIČNE PRIPRAVE ZA PARIŠKE RAZGOVORE

Washington in Hanoj objavila seznam delegatov Prva skupina hanojskih delegatov v Parizu

Skrb za akreditiranje časnika je prevzelo francosko zunanje ministrstvo - Senator Javits je izjavil, da «sokoli» ogrožajo uspeh pogajanj - Nadaljujejo se napadi osvobodilnih sil v Sajgonu in drugod

PARIZ, 7. — Danes jutraj je prispela na pariško letališče prva skupina severnovietnamske delegacije, ki jo bo vodil minister brez listine Xuan Tuy. Sestavo delegacije so davi uradno objavili v Hanoju. Voditelj delegacije spremlja štiri svetovalci. Poleg tega bo v delegaciji okoli 30 drugih oseb.

Član delegacije polkovnik Ha Van Lau je ob prihodu v Pariz izjavil časnika, da je optimist. Ha Van Lau je bil med pogajalci ženevskih sporazumov leta 1954. V Hanoju ima funkcijo načelnika oddelka za zunanje zadeve. Vse druge delegacije so po vsej verjetnosti prihodne dni.

V skupini, ki je prispela danes v Pariz, je 23 oseb, med katerimi sta dve ženski. Polkovnik Van Lau je izjavil, da je prišel v Pariz nekaj dni pred začetkom pogajanj, da tehnično pripravi konferenco. Skupina je potovala s posebnim svetovskim letalom, ki se je med potjo iz Hanoja ustavilo v Pekingu in Moskvi.

Na letališču so severnovietnamske delegacije sprejeli svetovni severnovietnamske delegacije v Parizu Tran Viet Hung, funkcionar protokolarnih služb v zunanem ministrstvu in član centralnega komiteja KP Francije.

Voditelj severnovietnamske delegacije Xuan Tuy bo prišel v Pariz poljskim ob 11.20. Tudi ameriški državni departma je nocoj objavil seznam članov ameriške delegacije, v kateri bodo

ma pomirjenja in o izboljšanju vojaškega položaja težijo za tem, da svetujejo vladi neelastično stališče. Senator je izjavil, da so «sokoli» ki jih on misli, general Westmoreland, ameriški poslanik v Sajgonu Bunker in načelnik akcije za pomirjenje Robert Komer. Poleg tega je govoril tudi o «nekaterih svetovalcih Bele hiše».

Se pred začetkom pogajanj so se Američani in severni Vietnamci spopadli, da prepuščajo francoske zunanemu ministrstvu skrb za akreditiranje časnika, ki jih bo verjetno okoli dva tisoč. Domneva se, da bodo center za tisk odprli v nekem velikem pariškem hotelu. Verjetno bodo ustanovili dva centra ali več centrov v ločenih lokacijah, kjer bodo večkrat na dan predstavniki dveh delegacij tiskovne konference, ali pa bodo objavljali poročila in podajali izjave.

Sedaj je že gotovo, da bo sedež pogajanj v Aveniji Kleber. Takoj po večeršnjem ogledu, ki sta ga hoteli organizirati odpravnik poslov ZDA in Severnega Vietnama, je prišla v palačo skupina delavcev, ki so začeli prirediti prostore. Številni tehnični pa so začeli postavljati potrebne komunikacijske naprave. Palača ni še posebno zastražena, vendar pa strazari ne dovolijo nikomur vstopiti vanjo.

Zvedelo se je tudi, da bo novi ameriški poslanik v Franciji Sargent Shriver prišel predčasno v Pariz in bo v najkrajšem času izročil de Gaulleu povernico.

S tem v zvezi pričakujejo opazovalci za zanimanje izjave, ki jih bo de Gaulle podal ob tej priložnosti. Tudi zunanji minister de Mureville je prekinil svoje bivanje na vzhodu in se vrnil v Pariz. Spremljal je predsednika vlade Pompidouja v Teheran. Ta je odpotoval danes v Afganistan, de Mureville pa se je vrnil v Pariz, da bo navzoč, ko se bodo začela pogajanja.

Ameriška delegacija se bo naselila v velikem hotelu na Trgu «Crillon» na Trgu Concorde blizu ameriškega posla. Severnovietnamski predstavniki pa se bodo nastanili v hotelu «Lutetia», ki je blizu severnovietnamskega predstavnika.

Ni se znano, kakšen bo položaj prve dni pogajanj, kar se tiče udeležbe predstavnikov in «drugih zainteresiranih strank». Znano je, da imajo ameriški zastavnički v vojni, sajgonška vlada in osvobodilna fronta svoje opazovalce v Parizu, ki bodo bolj ali manj povezani z ameriško ali s severnovietnamsko delegacijo. Kakor že javljeno, bo južnovietnamske opazovalce vodil sajgonški poslanik v Washingtonu Bui Diem. Tudi južnovietnamska osvobodilna fronta ima že svoje predstavnike v Parizu.

Verjetno bodo na jutrišnji seji francoske vlade govorili o teh pogajanjih. Ni izključeno, da bo de Gaulle podal ob tej priložnosti izjavo, ki bo na tak način kazala vlogo, ki jo namerava Francija imeti, da bi omogočila uspeh pa čeprav samo delom — pogajanj, ki bodo vsakega dolga in zelo težavna.

Preteklo noč in danes so se v Južnem Vietnamu, predvsem pa v Sajgonu nadaljevali napadi osvobodilnih sil na ameriške in južnovietnamske položaje. Davi okoli 10 ure po krajevem času so se napadi ponovili v dveh krajih sajgonškega predmestja, in sicer v Fu To Hoa in na riziških poljih, ki mejijo na predmestje Cholon na jugu in jugozahodu. Ameriški silo okoli prestolnice so prele v protinapadi, da bi razbile enote o

svobodilne vojske, ki se zbirajo na raznih krajih, da bi se dalje pritiskale na mesto. Včeraj je bilo šest velikih spopadov. Osvobodilne sile so napadle južno od Cholona ameriške oddelke. Bitka je trajala več ur. V premetstvu Cholon se je osvobodilnim silam uspelo prodreti na južni del reke Sajgon. Na sektorju severno od Cholona so večkrat nastopili ameriški bombniki in prebivalstvo je v naglici zapustilo ta del mesta. Več hiš je v plamenih, toda osvobodilne sile so se močno utrjevale na svojih položajih. Tudi v južnem delu Cholona se nadaljujejo spopadi in prebivalstvo zapuša ta del mesta med križnim ognjem z obeh strani. V neki ulici so ameriški helikopterji med obstrlevaljem ubili petnajst civilistov, ki so bežali.

Pritisk osvobodilnih sil je zelo močan tudi na severni fronti. Včeraj so se sile nadaljevale napad na vočno ameriško oporišče Dong Ha južno od demilitariziranega področja. Močna bitka je bila tudi južnovzhodno od Dio Linha na skrajni vzhodni točki severne fronte.

Ameriško letalstvo je včeraj nadaljevalo bombardiranje Severnega Vietnama. Severnovietnamska tiskovna agencija je sporočila, da

so ameriška letala v soboto že tretjič v desetih dneh bombardirala otok Bah Long Vi ob hajfongskem pristanišču. Otok je 120 kilometrov severno od 20. vzporednika.

Javili so tudi, da so severnovietnamske obalne baterije zadele s topovskim strelom ameriško vojno ladjo Chandler, ki je bila bombardirala severnovietnamske položaje ob obali.

Severni Vietnam praznuje danes 14. obletnico zmage nad Francozi v Dien Bien Fuju. Severnovietnamsko glasilo «Nam Dan» piše ob tej priložnosti, da se je francoski kolonializem zrušil v Dien Bien Fuju, ameriški neokolonizem pa je utrpel številna Dien Bien Fuja. Sedanja ofenziva osvobodilnih sil v Južnem Vietnamu dokazuje, da se v teh dneh maja osvobodilne sile približujejo končni in popolni zmagi.

Severnovietnamska tiskovna agencija pa pravi v svojem komentarju, da so Američani in njihovi podporniki presenečeni nad močnimi koordiniranimi napadi osvobodilnih sil. Agencija dodaja, da so prebivalci v Cholonu navdušeno podpirali, ko so dvignili zastavo osvobodilne fronte na tamkajšnji upravni palači, ki so jo bile zasedle osvobodilne sile.

Med ostrimi spopadi pred pariško Sorbono dva policista s silo nosita mlado demonstrantko na policijsko postajo

TRAGIČNE POSLEDICE IZGREDOV NA PARIŠKI SORBONI

Preko 500 oseb ranjenih med policijo in študenti

Včeraj zvečer manifestacija 10.000 študentov, med katerimi je bilo precej profesorjev in ki so zahtevali osvoboditev zaprtih in vzklikali gesla proti golizmu

PARIZ, 7. — Več kot 500 oseb je bilo ranjenih med spopadi s policijo, kot izjavi Pariz Jour, v erdeem ponedeljku študentov. O bračun silovitih spopadov med študenti in policijo se ni znan in verjetno tudi ne bo. Številne osebe so se raje zatekle po pomoč k zasebnim zdravnikom in se tako izognile identifikaciji. Število ranjenec je javljal Rdeči križ, ki je imel včeraj na ulicah nad 300 šoferjev in bolničarjev.

Policijska prefektura je javila, da je v vrstah policijskih agentov 345 ranjenih, od katerih jih je 24 v bolnišnici. V zaporu so pridržali 31 oseb, med katerimi je tudi sedem tujcev. Šest aretirancev so zasadi, ko so plenili zlobohe. Med spopadi so poškodovani 29 avtov in 11 avtobusov. Policijsko poročilo ne navaja števila ranjenih študentov. Po spopadih, ki so trajali deset ur in so se zaključili okoli 2 ure ponoči, so morali na delo pocesti vseh predmetov, ki so ležali razmetani po njih.

O krizi francoske univerze bodo razpravljali tudi v poslanski skupini. Pobuda bo prav gotovo prišla iz skupine sredine PDM («Napredek in moderna demokratizacija»).

Vodja «anarhističnih študentov» iz Nantera Daniel Vohn - Bendit, ki se je moral predstaviti pred univerzitetno disciplinsko komisijo, ki ga je obtožila zasedbe fakultet, žaljenja in sodelovanja na nasilnih manifestacijah, je imel danes v luksemburških vrtovih ti-

skovno konferenco, med katero je ožigal surovo ravnanje policije in je ironično dodal, da so se študentje poslužili obrambne taktike, «ker je napad, kakor je rekel general Giap, najboljša obramba».

Glavni tajnik profsorskega sindikata Alan Geismar je izjavil, da je njegova organizacija pripravljena začeti pogajanja z vlado. «Ta ko mi kot nacionalna zveza francoskih študentov «UNEF» je izjavil Geismar «imamo pripravljeno podlago za univerzitetno reformo». Tajnik profsorskega sindikata je postavil za začetek pogajanj tri zahteve: umik policijskih sil iz fakultet, četrti, osvoboditev in takojšnja amnestija aretiranih ali obsojenih študentov in ponovno odprtje univerze v Nanterre in Sorboni.

Državno pravdnštvo je danes uvedlo preiskavo proti neznanim organizatorjem večeršnjih demonstracij, ki jo je policijska prefektura prepovedala. Morebitne tožbenice čaka kazen do 6 mesecev zapora in do 7.200 frankov (900.000 lir) globe.

Tudi de Gaulle je izjavil, da je potrebna modernizacija in prenova univerze. Jutri bo v poslanski zbornici razprava o večeršnjih incidentih.

Danes zvečer je bila v Parizu nova študentska manifestacija. Manifestacija se je začela ob 18. uri na Trgu Denfer Rochereau, kjer so voditelji študentskih organizacij spregovorili 10.000 študentom, med katerimi je bilo precej profesorjev. Številni manifestanti so vpili gesla kot «osvobodite naše vojske», «univerza študentom» in «dol z golizmom».

Okoli 19.30 so se študentje podali proti latinski četrti, ki jo je zasedla na tisoce in tisoce policajev. Policijski prefekt Grimaud je prebil študentom in jim sporočil, da policija ne bo nastopila, če se bodo študenti izognili Sorboni. V nasprotnem primeru, je zagrozil Grimaud, bodo agenti najstrožje nastopili. Študentje so bili v začetku Boulevarda Saint Michel mirno kljubovali policijskim silam, kasneje pa so se odpravili proti Montparnassu ter krožili okoli latinske četrti.

Med številnimi lepaki, ki krožijo med študenti, je nekaj takih, ki so vzbudili zanimanje meščanov in novinarjev. V nekem lepaku je natančno obrazloženo, kako se lahko brani pred solninskimi bombami, kaj je treba narediti, da se izogne udarcu s tolkalom in tudi, da so napolnjene kape boljše kot čelade za motocikliste, ker so manj vidne ter zagotavlja, da so manifestacije najbolj prikladne telovadne opate, ker je moč z njimi hitreje teči.

Študentje so nocoj, kljub policijskim ukrepom, zasedli Place de l'Etoile in vtrli rdeče zastave. Še prej so med petjem Internationala napadli s kamenjem palačo časnika «Le Figaro». Manifestanti so se veseli na cesti in enoglasno kričali: «Figaro fašista». Med neredi so ranili sedem policajev, od katerih so morali dva sprejeti v bolnišnici.

Pompidou v Afganistanu

KABUL, 7. — Francoski ministrski predsednik Georges Pompidou je danes v prvih popoldanskih urah prispel iz Teherana v Kabul. Takoj po prihodu se je odpravil v kraljevo palačo, kjer ga je sprejel kralj Mohamed Zahir. Uradni razgovori so se pričeli zvečer v palači ministrskega predsednika.

MOSKVA, 7. — Brežnjev je danes sprejel delegacijo bolgarskega sobranja, ki jo vodi Peko Takov, spremlja pa jo bolgarski veleposlanik v Moskvi Stojan Gjuror. Bolgarska delegacija je v Moskvi na uradnem obisku; povabil jo je vrhovni svet SZ.

RIM, 7. — Jutri, 8. maja, bodo v 109 državah praznovali dan Rdečega križa, Rdečega polmeseca, Rdečega leva in sonca.

V Italiji bo Rdeči križ svečano izročil rešene avtomobile pokrajinskim odborom in organizacijam reševalne službe na avtocestah.

Tudi de Gaulle je izjavil, da je potrebna modernizacija in prenova univerze. Jutri bo v poslanski zbornici razprava o večeršnjih incidentih.

Danes zvečer je bila v Parizu nova študentska manifestacija. Manifestacija se je začela ob 18. uri na Trgu Denfer Rochereau, kjer so voditelji študentskih organizacij spregovorili 10.000 študentom, med katerimi je bilo precej profesorjev. Številni manifestanti so vpili gesla kot «osvobodite naše vojske», «univerza študentom» in «dol z golizmom».

Okoli 19.30 so se študentje podali proti latinski četrti, ki jo je zasedla na tisoce in tisoce policajev. Policijski prefekt Grimaud je prebil študentom in jim sporočil, da policija ne bo nastopila, če se bodo študenti izognili Sorboni. V nasprotnem primeru, je zagrozil Grimaud, bodo agenti najstrožje nastopili. Študentje so bili v začetku Boulevarda Saint Michel mirno kljubovali policijskim silam, kasneje pa so se odpravili proti Montparnassu ter krožili okoli latinske četrti.

Med številnimi lepaki, ki krožijo med študenti, je nekaj takih, ki so vzbudili zanimanje meščanov in novinarjev. V nekem lepaku je natančno obrazloženo, kako se lahko brani pred solninskimi bombami, kaj je treba narediti, da se izogne udarcu s tolkalom in tudi, da so napolnjene kape boljše kot čelade za motocikliste, ker so manj vidne ter zagotavlja, da so manifestacije najbolj prikladne telovadne opate, ker je moč z njimi hitreje teči.

Študentje so nocoj, kljub policijskim ukrepom, zasedli Place de l'Etoile in vtrli rdeče zastave. Še prej so med petjem Internationala napadli s kamenjem palačo časnika «Le Figaro». Manifestanti so se veseli na cesti in enoglasno kričali: «Figaro fašista». Med neredi so ranili sedem policajev, od katerih so morali dva sprejeti v bolnišnici.

ZADOVOLJIVO STANJE OSEB Z NOVIM SRCEM

Včeraj v Houstonu nova presaditev srca

HOUSTON, 7. — V St. Luke Hospitalu so danes napravili že tretjo presaditev srca. Darovalec je 32-letni Clarence Nicks, pacient pa je 62-letni ekonom bolnišnice «Brester Memorial» iz Alpline v Teksasu John Stuckwish. Trenutno se ni znano, kakšno je stanje operiranega Stuckwisha.

Iz Houstona poročajo, da je operacija trajala približno dve uri. Stuckwish, kateremu so presadili novo srce, je imel hude motnje na srčnih venčnih žilah. Darovalec Clarence Nicks je umrl danes jutraj za posledicami poskoda, ki so mu jih prizadejali pred 16 dnevi mornarji med pretopom.

Stanje obeh pacientov, ki so jih operirali v isti bolnišnici v prejšnjih dneh, je še kar zadovoljivo. 47-letni Evetret Claire Thomas, ki ima od petra novo srce, je dobro prenesel noč in danes se je že vsedel na posteljo. 48-letnemu Jamesu Cobbu pa še vedno pomagajo s kisikom, pa čeprav so pljučne možgane, ki so se pojavile po presaditvi srca, popolnoma izginile.

Tudi stanje angleškega pacienta Fredericka Westa je zadovoljivo. Mož je včeraj prvič vstal in je predel nekaj strani knjige o avtomobilizmu. Dr. Christian Barnard, ki je prvi presadil novo srce, je danes pregledal Webba in je ugotov-

vil, da je njegovo stanje zelo dobro. Na vprašanje novinarjev kaj misli o Webbu, ki je tako hitro vstal s postelje, je Barnard izjavil, da je to odvisno od zdravstvenega stanja bolnika. Blaiberg je namreč lahko shodil šele po 26 dneh.

Gibraltar povzroča skrbi Veliki Britaniji

LONDON, 7. — Gibraltarski ministrski predsednik Sir Joshua Hassan ter podpredsednik Peter Isola sta imela danes v Londonu razgovor z ministrom za Commonwealt Georgeom Thomasonom. Med debato v poslanski zbornici, ki je trajala tri ure, je govoril tudi Thomason, ki je dejal, da se iz nobenega razloga Anglija ne namerava odpovedati suverenosti nad Gibraltarjem proti volji tamkajšnjih prebivalstva. Napovedal je tudi, da bo zunanji minister med razgovorom s španskim veleposlanikom predložil formalni protest proti španskim ukrepom. Španska vlada je namreč zapirala mejo z Gibraltarjem za vse razen za Spance.

Bivši minister za Commonwealt John Tiney je predlagal, naj bi vsak britanski turist, ki bi šel v Španijo, plačal takso 10 šterlingov (15.000 lir). S tem bi z angleške strani zavrl turizem v Španijo in ji prizadejali določeno škodo. Toda angleški turist gre lahko v Španijo iz Francije in tako taksa odpade.

Laburistična stranka je izgubila kontrolo nad običnim svetom v Kiribiju (Lancashire), ki leži v volilnem okrožju ministrskega predsednika Wilsona. Pri rezultatih kažejo, da so konservativci krepko napredovali.

Nadaljuje se pohod revnih

WASHINGTON, 7. — Udeleženci pohoda revnih nadaljujejo svoj veliki pohod, ki se bo zaključil v Washingtonu, kjer se bodo udeležili utaborniki v bodočih kongresu, dokler ne dobijo od kongresa odjube za ukrepe proti revščini.

Glavno jedro, ki je odšlo iz Jacksona v državi Mississippi, je že prehodilo to državo in prve skupine bodo prišle v petek v Washington. Ni se znano, kje se bo ustavila velika množica, ki bo prispela iz raznih krajev države. Voditelj pohoda v Washingtonu niso še objavili svojih odločitev glede tega. Sporočili so samo, da bodo ustanovili muzej revščine v bližini Lincolnovega spomenika. V muzeju bodo razstavili barabare, koče in druga zavetišča, v kateri so živel ali živijo ameriški revščini. Indijanci, priseljeni mehiški delavci, rudarji, revni hribovci iz države Kentucky, krčaki z juga in drugi.

Dolga kolona je Jacksona je včeraj korakala skozi mesto Selma, kjer je bil pred tremi leti velik pohod za enakopravnost, ki ga je vodil Luther King. Tedaj so rasisti želeli pohoda. Na istem mestu je bil dve leti pozneje ranjen študent James Meredith. To pot so demonstranti našli mesto povsem spremenjeno.

VLADNA KRIZA V BELGIJI

Novi mandatar krone prejšnji predsednik

Socialisti so takoj pripravljeni sodelovati s krščanskimi socialci, ne marajo pa trojne koalicije z liberalci

BRUSELJ, 7. — Kralj Baldovin je poveril dosedanjemu ministrskemu predsedniku Paulu Vanden Boeynantsu nalogo, da sestavi novo vlado. Vanden Boeynants je že tretja oseba, na katero se je kralj obrnil, da bi poskusila rešiti sedanjo vladno krizo, ki je nastala točno pred tremi meseci zaradi vprašanja univerze v Louvainu. Včeraj je Leo Collard, predsednik socialistične stranke, vrnil mandat za sestavo vlade, ker je ni mogel sporazumeti s krščanskimi socialci.

Vanden Boeynants, ki je 22 mesecev načeloval vladi krščanskih socialcev in liberalcev, je takoj začel posvetovanja. Najprej je govoril s predsedniškim poslaneckim zborom Van Ackerjem in predsednikom socialistične stranke Collardom.

Z izbiro Vanden Boeynantsa se je kriza pravzaprav vrnila na svoje izhodišče. Konec februarja je prav Boeynants podal ostavko, na kar sta bila oba parlamentarna doma razpuščena in so bile razpisane volitve. Po volitvah, ki so bile 31. marca, je najprej dobil 8. marca mandat za sestavo vlade krščanski socialci D'Alcantara. Ta je mandat vrnil 20. aprila, nakar je kralj 22. aprila zaprosil Collarda, da poskusi sestaviti vlado. Prokus pa je propadel, ker so socialisti za vlado s krščanskimi socialci, ne pa tudi z liberalci, kot bi hoteli krščanski socialci.

Ni znano, kaj namerava v sedanjem položaju narediti Vanden Boeynants. Ali bo poskušal ustvariti tristransko ali samo dvostransko (z liberalci) koalicio? Domneva se, da bo najprej poskusil predložiti prvi vladni program in šele potem bo iskal zaveznike. Bolj kakor on sam bodo torej stranke odločile, ali naj sodelujejo ali ne.

Dopisnik AFP izgnan iz Kitajske

PEKING, 7. — Ravnatelj urada AFP v Pekingu Jean Vincent je postal kitajskim oblastem «persona non grata» in mora v treh dneh zapustiti kitajsko ozemlje. V dolgi izjavi, ki mu jo je prebral na zunanji ministrstvi šef tiskovne službe, je rečeno, da je kljub večkratnim opominom pošiljal v Pariz obsegljiva in lažljiva poročila.

V zadnjih 12 mesecih so bili izgnani trije sovjetski poročevalci, sedaj pa v Pekingu se samo štirje akreditirani zahodni dopisniki: po en francoski, kanadski, zahodni Nemec in Anglež. Ta pa je že od avgusta blokirani v svojem stanovanju. Poleg tega sta še dva sovjetska dopisnika, dva Poljaka, en Madžar in štirje Japonci. HONGKONG, 7. — Kot poročila listi «Rdečih strah» iz Kanade so bili trije kitajski generalizirani svojih funkcij, češ da so sodelovali pri komplotu proti Mao

Aretiran atentator na Boumedienna

ALŽIR, 7. — Poveljnik Ammar Mellah, bivši poveljnik oddelka oklepnih vozil in član generalnega štaba alžirskih oboroženih sil, je bil 1. maja aretirani s skoraj vsemi svojimi sodelavci. Mellah, ki je bil zapleten v neuspeli poskus oboroženega upora decembra meseca pod vodstvom tedanjega šefa generalštaba polkovnika Tahara Zbrija, je najbrž eden glavnih organizatorjev atentata na predsednika Boumedienna 25. aprila.

ZAKLJUČEN OBISK LONGA V PRAGI

Italijanska komunistična partija v celoti podpira razvoj v ČSSR

Razgovori med zunanjima ministroma ČSSR Hajkom in SZ Gromikom - Agencija Tass odločno govori o samomoru Masaryka

PRAGA, 7. — Zaključili se je obisk generalnega tajnika KPI Longa v češkoslovaški republik, med katerim se je razgovarjal z generalnim tajnikom KP ČSSR Dubčkom, ministrskim predsednikom Černikom, predsednikom parlamenta Smrkovskim, s podpredsednikom vlade Husakom in Sikom in končeval s tajnikom centralnega komiteja Lenartom. Zaključno uradno poročilo največ govori o izmenjavi mnenj glede evropskih vprašanj in glede političnih vprašanj v obeh državah.

Tako v zaključnem poročilu, kot v izjavi na tiskovni konferenci, je Longo v celoti potrdil podporo italijanske komunistične stranke sedanjemu procesu na češkoslovaškem in je v tej zvezi izjavil, da so italijanski komunisti solidarni s pogumno borbo češkoslovaških komunistov za obrambo socializma in za okrepitev socialistične demokracije. V zaključnem poročilu je tudi rečeno, da sta obe stranki zvesti na celotnem proletarskem internacionalizmu in da bosta nadaljevali z napori za okrepitev enotnosti komunističnega gibanja v spoštovanju avtonomije in neodvisnosti vsake stran-

ke, da se udrži sodelovanje vseh sil, ki se prizadevajo za mir, za demokracijo in za socializem. MOSKVA, 7. — Včeraj je prišlo do prvega razgovora med češkoslovaškim zunanjim ministrom Hajkom in sovjetskimi zunanjim ministrom Gromikom, ki sta obravnavala nekatera zunanje politična vprašanja. Po vseh iz češkoslovaške tiska, so obravnavali predvsem vprašanje evropske varnosti, odnos do Zapadne Nemčije, vietnamski spor in položaj na Srednjem vzhodu. Po istih vestih sta zunanja ministra obravnavala dvostranski vprašanj. Ta vprašanja

so bila na dnevnem redu v razgovorih s sovjetskimi ministrskimi predsednikom Kossiginom, pri čemer so obravnavali tudi zadeve češkoslovaškega zunanje ministrstva in predvsem odnose med sovjetsko zvezo in ČSSR.

Sovjetska uradna agencija Tass je odločno zanikala vse vesti in vse hipoteze češkoslovaških listov glede tragične smrti Jana Masaryka v marcu 1948. Sovjetska agencija pravi, da gre za laži z jasnim ciljem in da je govorice skušajo ustvariti ozračje nezupanja med Sovjetsko zvezo in ČSSR. Agencija Tass ugotavlja, da je vsem znano, da je Masaryk napravil samomor.

VARSAVA, 7. — Včeraj je povzročila češkoslovaški veleposlanik varšavski novinarje na tiskovno konferenco, na kateri je objavil, da je treba razlikovati med stališči partije in vlade in med stališči, ki jih objavlja svobodni tisk. Veleposlanik Gregor je dejal, da procesi v ČSSR še niso zaključeni.

Tržaski dnevnik

IZKUŠNJE NORDIJSKEGA SODELOVANJA

Norveška nasprotna carinski uniji

Izjava norveškega ministra za zunanjo trgovino - Zakaj se Danska tako zavzema za ostvareitev carinske unije

KOPENHAGEN, maja. — Ko neč aprila so se predsedniki Danske, Finske, Norveške in Švedske sestali v Kopenhagnu, da bi proučili možnosti razširitve nordijskega sodelovanja, zlasti se ugotovilo, da bi se ustanovitve carinske unije, kadar je pričakovano, da bo prišlo do konkretnih političnih sklepov, je ostal razočaran, a tudi, ki od sestanka niso pričakovali ničesar, so lahko zadovoljni ugotovili, da so imeli prav. Komunikacije, ki ga je vedno moč različno tolmačiti, pa vendarle pušča možnost za nove pozicije rešitve.

Na sestanku je bilo sklenjeno, naj bi strokovnjaki izdelali poročilo iz katerega bi bilo razvidno, kakšne posledice bi za posamezne države uveljavljanje carinske unije prineslo. Na istem sestanku so tudi Švedski in Finski, ki bodo verjetno pristopili k Evropski gospodarski skupnosti kot pridruženi člani. Norvežani so v načelu za skupen nastop, niso pa za prenehanje ustanovitve carinske unije, o kateri teče razprava že 20 let. Sprito takega norveškega stališča, se je tudi sestanku v Kopenhagnu zaključil brez domnevanih političnih rezultatov.

Norveški trgovinski minister, Kaare Willoch, je v nekem razgovoru izjavil, kako da so nekateri predhodne analize pokazale, da bi Norveška z uveljavitvijo carinske unije ničesar ne pridobila. Še več, carinska unija bi pomenila večje carine na uvoz surovin ter industrijske opreme in pa polabsano zaščito gotovih izdelkov norveške industrije.

Danska pa je še prav posebej zainteresirana za carinsko unijo, ker bi ji ta zagotovila časovno olajšavo v plasmaju poljedelskih proizvodov. Ko je pred desetimi leti bilo ustanovljeno Evropsko skupno tržišče, je danski izvoz poljedelskih proizvodov začel izgubljati svojo tradicionalno tržišča na evropskem kontinentu. Potem je leta 1960 bilo ustanovljeno evropsko združenje za svobodno trgovino (EFTA), pa so tako za poljedelstvo bile dosežene nekatere kompenzacije. Vendar je omenjena tvorba dajala prednost industrijskemu blagu.

Norveško stališče je torej narekalo njihov strah pred danskim poljedelstvom, ker pač morajo norveški kmetje, zlasti oni na severu, svojo zemljo obdelovati pod zelo težkimi pogoji.

Sicer pa bodo strokovnjaki natančno proučili ter analizirali elemente razširjenosti nordijskega sodelovanja, kot bodo tudi pripravili predloge za njegovo uveljavitve. Pri tem bodo upoštevali tudi to, da ne gre ustvarjati težkoč za svobodni pristop posameznih dežel h kakršni tržni tvorbi.

Nekateri opazovalci menijo, da

se bo pa sen o nordijski uniji razpoložiti kot milni mehurček, vtem ko drugi še vedno upajo in verujejo vanjo. Zakaj, nedvomno je, da bi nekaterim gospodarsko šibkejšim deželam — kot na primer Finski in Islandiji — takšno sodelovanje zagotovilo znatne koristi. Vse je, potemtakem, odvisno od stališča Norveške. In čeprav ne obstajajo nobeni dolocni rezultati, je vendarle dejstvo, da so nordijske dežele skrbno proučile svoj položaj, kar jim bo vsekakor koristilo tudi na sestanku EFTA, ki bo še ta mesec v Londonu.

Sestank v Kopenhagnu je poleg tega tudi pokazal, da so Skandinavci v Londonu nastopili kot enoten blok in enakopraven partner Britaniji, kar seveda pomeni enakomerno porazdelitev sil tudi notraj imenovane tržnišča samega. Isto velja to za bodočo pogajanja z Evropsko gospodarsko skupnostjo.

V. HRIBAR

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Izredna dejavnost slikarja G. Durena

Mnogi so danes likovniki, ki kar dobro slikajo, a ne živijo umetnosti, ker jim je ta dejavnost le protutež kakšnega običajnega poklica, ki jih preživlja. Giuseppe Duren pa ne spada med take. Do sedaj je sodeloval v poznem predzimske jeseni, ki pa ni ulegla delu ostre kritike. Te žare v slikah ognjeno rdeče, kakor v odsevih nočnega požara, ki meče okrog dolge črne sence.

Črno in rdeče sta barvi, ki prevladujeta v Durenovih slikah. Vse to se na njegovih slikah odraža v razstavah doma in na tujem, hkrati, pa pripravil je triindvajset lastnih razstav. To izpričuje, da je njegova slikarska dejavnost izredna, posebno še, ko vzememo, da ta sega od Trsta do Londona, kjer je nekaj časa živel in razstavljal. Vsa ta dejavnost mu je letos pripomogla na vsestranski razstavi »Mesta Italije v Sieni do nagrade »Juliusa Benecija«.

Značilna je zanj doslednost predmetno usmerjenega pokrajinarja, ki ga je že zgodaj gnala proučevanje slavne početnike krajinarstva na Nizozemsko in dalje v Anglijo. Vse to se na svoj način zrcali na razstavi v Občinski galeriji, kjer je razstavil lepo število olj. So to za Durena po vsebini tako značilni razgledi Krasi in obrežnih ravlin, prekopov in mest Nizozemske. Toda kdor zasleduje razvoj tega mladega Tržačana, takoj zasili posebnost te razstave, ki

se razlikuje od prejšnjih zlasti v barvni obdelavi slik. Izginile so namreč vse zemljaste zelene in njih sočni odtenki, kot da bi se letni čas zdaj pomaknil v pozno predzimske jeseni, ki pa ni ulegla delu ostre kritike. Te žare v slikah ognjeno rdeče, kakor v odsevih nočnega požara, ki meče okrog dolge črne sence.

Tako, menimo, je mogoče nekoč žarelo pod večer po zatonu usodnih dni za prebivalce tistih krajev. Ne moremo pač mimo tega slik brez občutka zavesti, da se tu spajata sedanost in zgodovinska preteklost.

Vendar pa vse to Duren, kot resnični slikar, podaja z iskreno neposrednostjo starih mojstrov, vendar z naprednim prizadevanjem, ki je daleč od vsake intelektualistične izumetnosti.

MILKO BAMBIC

ZA LETOŠNJO TURISTIČNO SEZONO

Zelo bogat spored opatijskega poletja

Vrhunec prireditve: koncert moskovske filharmonije

Od srede maja do konca septembra folklorni nastopi

REKA, v začetku maja — Po tem ko so lani program opatijskega poletnega festivala razširili z baloletnimi predstavami, so organizatorji te kulturno-umetniške prireditve pred nedavnim sklenili, da bodo glasbeno odličnim predstavam na Lidi dodali letos tudi nekaj koncertov. Razen tega bodo v bodoče festivalni koncerti opatijskega poletja organizirali tudi razstave, revije, tekmovalne in razne druge zanimive prireditve, tako da bo kulturno-zabavno življenje v tem sloviem turističnem središču v juliju in avgustu tako bogato, da bo moglo zadostiti potrebam vsakega tujega ali domačega gosta z vsega področja kvartierske rivi.

Predstave v opatijskem poletnem gledališču se bodo letos začele 8. julija z zelo popularno opero Jakova Gotovca »Ero z onega sveta«. Ta uprizoritev bo hkrati praznovanje 50-letnice glasbene ustvarjalnosti tega znamenitega skladatelja. V programu opernih prireditev v Opatiji ni letos nobene premiere, zato pa so vključena številna zelo popularna dela, ki bodo zaradi svoje kvalitete izvedbe brez dvoma zapolnila gledalčeve oči in ušesa. Tako bodo ponovno uprizorili Verdijske opere »Trubadur«, »Otello« in »Aida«, nadalje Puccinijev »Turandot« in Bizetovo »Carmen«, ki bo zadnja operna prireditev in sicer 26. avgusta.

Operne predstave se bodo izvajale ob sodelovanju orkestra reške Opere in njenega ansambla, toda za nekatere glavne vloge so organizatorji angažirali vrsto znanih tujih predvsem italijanskih opernih pevcev. Od tujih dirigentov, ki bodo sodelovali na teh prireditvah, so tudi Ottavio Zino, Napoleone Ammorazzi in Olivero De Fabritiis.

Zaradi sodelovanja ansambla reške Opere — je našemu sodelavcu rekel direktor letnega gledališča Veljko Milosevič — nas je lanskoletni operni festival skupno z baloletnimi predstavami, stal razmeroma malo, pri stroškovni pa je bil precej višji, če bi morali tako orkester kot ansambel, pa tudi soliste angažirati iz bolj oddaljenih mest. Letos smo se s težkim srcem morali odločiti za izjemno gostovanje: znani italijanski tenorist Mario Del Monaco ne bo pel v Opatiji, ker ne moremo zadostiti njegovim visokim zahtevam.

Kar pa zadeva občinstvo — je še rekel Milosevič — to s svojo vstopnino ne krije niti polovice stroškov, kar je vstopnina razmeroma zelo nizka (od približno 1200 do 2500 lir v naši valuti, op. ur.), poleg tega pa uživa domači občinstvo še izreden od 50 do 60 odst. popust. Osnovni namen tega je, pritegniti čim več občinstva. Da bi to bilo možno, bosta prevzeti podjetji »Kvarner-Express« in »Generalist« organizirali skupinske izlete turistov iz drugih krajev, vse od Pule do Rokeca, pa tudi od drugod iz kvartierskega področja. Poletno gledališče v Opatiji more sprejeti do 3000 oseb.

Od baloletnih predstav, ki bodo letos na sporedu, bomo omenili predvsem »Labode jekero« P. I. Čajkovskega in izvedbi baloletnega ansambla državne Opere iz Bukarešte. Največji dogodek s koncertnega dela programa pa bo vsekakor nastop moskovske filharmonije pod vodstvom Kirila Kondrašina, ki bo 19. junija. Vsekakor bo pomemben tudi koncert Wagnerjevih del, ki jih bo 26. istega meseca izvajal reški simfonični orkester pod vodstvom Lj. Matića in s sodelovanjem sopranistke Lucille Udopich in japonskega baritonista Kamikazuja Ohashija. Prav nič manj pomembna ne bo reška izvedba Verdijskega »Requiem« pod taktirko Davorina Hauffelja in ob sodelovanju Branke Stiličević in Tomislava Neralica.

Ze doslej navedeni program je zelo mizehen. Toda od 14. maja pa vse do 30. septembra bodo vsak torek in petek na programu nastopi jugoslovanskih folklornih ansamblov in sicer nastopi najbolj znanih ansamblov kot so »Kolo«, »Lado« in »Tanec«, nastopi pa bodo tudi KUD »Svetozar Marković« iz Novega Sada, »Mladost« iz Subotice in opatijske »Zora«. Od tujih plesnih in drugih ansamblov bomo navedli še skupino »Paul Taylor« iz ZDA, sovjetski »Sibirski folklorni ansambel«, pa tudi razne skupine bolgarskih in španskih folkloristov.

Vsekakor drži, da bo letošnji festival v Opatiji bogat in se bo zanimiv kot so bili vsi doslednji in da bo zadostil zahtevam vsakogar, ki si poleg sonca, zraka in morja želi tudi nekoliko kulturnega užitka.

P. RUPNIK

IVAN REGENT:

SPOMINI

25.

Za socialistični dnevnik Naprej, ki so ga začeli izdajati v Ljubljani in ki mu je bila glavna urednica Lojzka Stebjeva, sem napisal nekaj člankov in nekaj humoresk, ki pa jih je ljubljanska cenzura skoraj vse zaplenila. Ves čas, ko sem bil v libenavski bolnišnici, so me prihajali obiskovat slovenski delavci, člani grškega društva Domovina, s katerimi sem prebil veliko lepih ur v libenavskih gostilnicah. Ob takih priložnostih sem vselej vzel s seboj podgorskega tovariša Valentina Komavilja, s katerim sva se v naši vojaški baraki zelo veliko pogovarjala o bodočnosti naše stranke. Zgodilo pa se je, da so se pozneje stvari razvile popolnoma drugače, kot pa sva si jih midva takrat zamišljala.

Ko sem bil v bolnišnici, mi je sodrug Golouh pisal iz Trsta med drugim, da bodo z dr. Ferfoljo, Peteanom in z drugimi tržaškimi socialisti začeli spet izdajati strankino glasilo Zarja. Temu sem nasprotoval iz dveh razlogov: prvič iz istega razloga, kot sem nasprotoval temu, da bi začel izhajati list Il Lavoratore dnevno. Menil sem, da bo list pisala avstrijska vojaška cenzura, mi pa bomo brez potrebe in haska trošili denar; drugič pa zato, ker je bil denar, kolikor smo ga bili nabrali, zbran za izdajanje lista po vojni. Tržaški tovariši niso upoštevali mojih ugovorov. Začeli so izdajati list, vendar je izšlo menda le nekaj števk, nakar je zmanjkalo denarja. Nikdar nisem mogel razumeti, zakaj sta se Golouh in Ferfolja v tako neugodnem trenutku lotila izdajanja časopisa.

Ves čas vojne je mogla stranka prav malo delati. Njena dejavnost se je skrčila na minimum. To ni bila njena krivda in tudi ne krivda krških sodrugov. Vsa Primorska z Gorico in Trstom ter Istraj je bila vojna operativna cona. V takih pogojih, ko je imelo vojaštvo v rokah vso oblast, je bila vsaka politična dejavnost onemogočena, potlačena. Kljub težkim okoliščinam so tržaški sodrugi sklicali 25. decembra 1916. leta strankino konferenco, na kateri so sprejeli resolucijo, ki je zelo pomembna, zlasti če pomislimo, v kakšnem času in v kakšnih razmerah je bila napisana in sprejeta. Uvod resolucije (ki je objavljena v V. zv. Zgodovinskega arhiva Komunistične partije Jugoslavije), je cenzura črtala. Iz ostalega dela resolucije pa izvem, da se je konferenca izrekla proti sodelovanju z meščanskimi strankami tudi pri reševanju narodnega vprašanja in obsojala vse socialistične oziroma socialnodemokratske stranke, ki so sodelovale z buržoaznimi vladami. Delegati na konferenci so nadalje v resoluciji ugotovili, da morajo socialistične stranke, ki so se pridružile buržoaznim strankam, igrati le klavno vlogo podrejene štafaje.

Ob zaključku pravi resolucija: Jugoslovanska socialistična stranka odklanja vsak stik z katerim si bodi momentu in v kateri si bodi obliki z meščanskimi strankami, ki si kujejo sedaj na podlagi narodne koncentracije svoj kapital za sedanje in za bližnje čase. Združitev z meščanskimi strankami bi pomenila prostovoljno samomor stranke in nečastno zatejanje njene preteklosti in njenih ciljev, bi ji vezala roke in kompromitirala njen prosti naravni razvoj in sploh njen obstoj. Slični poskusi pri drugih narodih, kjer so se socialistične skupnosti z neodpustljivo nedoslednostjo pridružile gospodujoči politiki in so zaradi tega bile že po prvih trenutkih primorane nastopiti na način, ki bi je v obraz temeljnemu načelom socializma, je potrjujejo te nazore in kažejo zgornjo, da za delavsko ljudstvo je le v doslednem boju za uresničenje razredne in mednarodne pravičnosti spas in njegova zmag.

Resolucija — je nedvomno dokaz zrelosti in doslednosti slovenskih socialistov, dasti še vedno proglašamo narodno vprašanje le kot kulturno vprašanje. Napisala in na konferenci zagovarjala sta jo dr. Henrik Tuma in Rudolf Golouh. Zgoraj objavljeni zaključni del resolucije je po izjavi dr. Tume napisal Golouh. Kako močno se ta odstavek resolucije razlikuje od stališča, ki sta ga Ferfolja in Golouh zavzela proti koncu vojne do narodnih svetov, v katere sta vstopila in tako začela sodelovati z buržoazijo pri zadevi, ki je že tedaj jasno kazala, da nosi na sebi blagoslov avstrijske vlade. Konferenca je bila znamenja, da je stranka še živa, da navzlo vojnih razmeram ni klonila in da je še sposobna zavzemati pravilna politična stališča. Za to gre vse priznanje sodrugu Golouhu in sodrugu dr. Tumi.

Stranka pa je bila kljub temu razhranjena. Očitno se je bližal konec vojne. Bilo je potrebno vsaj v centru ukrepati, da bi delo stranke zopet zaživel.

Leta 1917 so mi sporočili, da bo kongres Jugoslovanske socialnodemokratske stranke v Ljubljani. Stranka je bila po odhodu Etbina Kristana v ZDA dejansko orez vodstva, večina članov izvršnega odbora pa je bila pri voljaki. Ta kongres socialnodemokratske stranke med vojno je bil nekoliko neresen in tvegana stvar. Mislim, da sta poglavitna agitorja za kongres bila predvsem Anton Kristan — ki je hotel ob odsotnosti Etbina Kristana in mnogih drugih sodrugov postati voditelj stranke — in Josip Petean. Vendar tudi drugi tovariši niso ugovarjali sklicanju kongresa. (Kongres je bil, o sklepih tega kongresa pa glej Zgodovinski arhiv KPJ, Zv. V.). Glede kongresa sem pisal Antonu Kristanu v Ljubljani, Rudolfu Golouhu v Trstu in dr. Henriku Tumi, ki je tudi prebival v Trstu. Mislim, da sem Peteanu poslal pismo s prošnjo, naj bi ga na kongresu prebrali, kar pa niso storili. V tem pismu sem med drugim napisal: »Naša stranka ima v sklepih jugoslovanske konference v Ljubljani lepo podlago za svojo jugoslovansko politiko. Če je kaj treba, potem treba le resolucijo bolj precizirati in pojasniti, ki niti ni tako jasna, da bi jo mogli mi enako tolmačiti, kakor jo tolmačijo narodne stranke... Način, po katerem se hoče rešiti jugoslovansko vprašanje z dejstvom, da se zahteva za jugoslovansko državno skupino tudi one dele primorskih dežel, kjer prebivajo Italijani, nas pa sili k temu, da uredimo svoje razmerje z italijanskim ljudstvom. Ako zahtevamo svobodo zase, je ne smemo odrekali drugim.

Dejstvo, da ni mogoče napraviti narodno popolnoma homogenih mej, nas sili, da se dogovorimo z italijanskim ljudstvom. Rad priznam, da je tudi Jugoslovanska deklaracija važen korak k napredku; mi je ne moremo omaloževati. Le pridržati se ji ni ne moremo popolnoma. Treba je dobiti formulo, po kateri bomo mi na svojo pest pospeševali razvoj, da pridemo do zaželenega cilja.

Politična resolucija kongresa se je, kakor resolucija, ki jo je bila sprejela tržaška konferenca 1916. leta, izrekla proti sodelovanju z buržoaznimi strankami. Kongres je sklenil, naj se izvršni odbor prenese zopet v Ljubljano. Tako so na tem kongresu po volji Antona Kristana likvidirali strankino izvršni odbor, ki je bil izvoljen v Ljubljani 1914. leta. Anton Kristan je dosegel svoj namen.

Avgusta 1918. leta sem se vrnil od vojakov. Takoj, ko sem prišel domov, sem obiskal dr. Tuma in uredništvu lista Il Lavoratore, v katerem so med vojno našli zatočišče nekateri italijanski nacionalisti, med njimi literarni kritik Silvio Benico. S Pittonijem sva se takoj začela pogovarjati o našem stališču glede bodočnosti Trsta. Priznam moram, da je gledal Pittoni na bodočnost mesta zelo skeptično. Pa tudi ni mogel drugače. Tedaj so boljše stvari že objavili med drugimi tajnimi diplomatskimi dokumenti tudi besedilo londonskega pakta, ki je moralo zakrbiti vsakega socialisto v Julijski krajini in vsakega Slovenca. Navzile temu se je Pittoni še vedno zavzemal za to, da bi Trst z obalnimi mesti Istre in z Gorico postal samostojno ozemlje v sklopu Avstrije.

Vojna se je bližala koncu in vsi avstrijski narodi so se že na vse kriplje trudili, da bi dobili kos avstrijske dediščine, kajti Avstrija je tedaj tudi kot pojem že začela razpadati. Pittonijev načrt ni bil naperjen proti Slovincem; zavedal se je, da bi v meje avtonomnega političnega telesa, kot si ga je zamišljal on, bili zajeti predvsem Italijani, pa tudi lepo število Slovincem in Hrvatov, predvsem zaradi tega, ker v teh pokrajinah ni mogoče potegniti natančne meje med Slovenci, Italijani in Hrvati.

(Nadaljevanje sledi)

VTISI IN RAZMIŠLJANJA NA POTI PO ROMUNIJ

Mimo novega Džerdapskega jezera proti Bukarešti

Romuni dobro poznajo svojo zgodovino

Pri gostoljubni družini v Craiovi - Ljudje trezno presojujejo stvarnost

II.

Prevzeta sem sledila nastajanju Džerdapskega jezera, ko sta k oknu pristopila obzirna sopotnika in mi pokazala ob reki ostanke Trajanovega mostu iz začetka 2. stol. po Kr. Sledovi so komaj opazni, vendar presenečajo, če pomislimo na drznost takega podviga v tistih časih. Pred menoj je bil Turnu-Severin, ki sem ga med izletom po Donavi že slika za jugoslovanske strani. Mesto, ki šteje skoraj 40.000 prebivalcev, je pomembno pristanišče in živahno trgovsko središče zahodne Oltenije. Jma tudi ladjedelnice za gradnjo in popravila rečnih ladij. Tu se pričena Vlaškomoldavsko nazivajo, rodovitna ravnina, ki se širi od Karpatov vse do Donave in do njenega pritoka Pruta.

Razgovor s sopotnicama je od Trajana kar kmalu prešel na staro zgodovino Romunije. Na srečo je eden izmed njih precej dobro govoril italijanski, kar je še stopnjevalo našo zgodovino. Pred leti je bil v Italiji in ni mogel prebrati njenih prirodnih lepote, življenjske dinamike ter sproščenega vzdušja. Najbrž se mož ni ugnel senzanit se z drugimi, manj bodrilnimi platmi italijanske stvarnosti. Nazorno mi je prikazal, kako so se v 14. stol. začele oblikovati politične organizacije Vlaške in Moldavije, ki so širile svojo oblast tudi v Besarabiji. V bojih s Turki se je konec 15. stol. posebno odlikoval moldavski vojvoda Stefan Veliki. Kasneje sta Vlaška in Moldavija postali trški vazalni državi pod upravo domačih plemiških družin. Vendar sta težko prenašali turško gosposvino in kot zavestni turški podanjski pokrajinih pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se Romuni v Transilvaniji bojevali z Madžari, v podonavskih pokrajinah pa so revolucionarno gibanje zatrli Rusi. Po ruski in avstrijski okupaciji sta Vlaška in Moldavija s pariškim mirom l. 1859 dobili avtonomijo in še istega leta izvolili za kneza Aleksandra Cuza. V letih 1877-78 je Romunija pomagala v vojni proti Turkom. Ob pomladi narodov l. 1848 so se

